

**Національний
транспортний
університет**

**ВК9 «МІЖКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ (НІМЕЦЬКА ТА
УКРАЇНСЬКА МОВИ)»**

**ОПП: «Філологія (германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська)»**

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Семестр: 2-й семестр навчального року

Рік: 1-й рік підготовки.

Дні занять, час занять, аудиторія:

Згідно розкладу.

Перейдіть за посиланням: <http://www.ntu.edu.ua/studentam/rozklad/>

**Практичні
заняття веде
(ПП)**

Старший викладач Васильківська Людмила Олександрівна

**Контактна
інформація**

електронна пошта: ludwa@ukr.net
телефон кафедри: (044) 285 – 20 -70

Аудиторія

613 а, НБК Національного транспортного університету
за адресою: 01103, Україна, м. Київ, вул. М. Бойчука, 42

**Час
консультацій**

Згідно графіку консультацій

Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Міжкультурні аспекти перекладу (німецька та українська мови)» має на меті ознайомити студентів з теорією та практикою перекладу як напрямку прикладної лінгвістики та вияву міжкультурної комунікації; сформувати у студентів професійну перекладацьку компетенцію, підготувати їх до міжкультурної комунікації і професійної діяльності в сучасних умовах.

Зміст дисципліни охоплює основні концепції і теорії дослідження німецької мови як іноземної, специфіку фахової термінології, методи дослідження явищ сучасної німецької мови, аналіз сучасних поглядів на дискусійні мовознавчі проблеми (проблема значення слова, омонімію і полісемію, категорії числа та відмінка, проблема роду, різні погляди щодо дієслівних категорій, комунікативні і структурні типи речення). Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування німецькомовної наукової літератури.

Цілі курсу полягають у тому, щоб сформувати у студентів навички та уміння письмового та усного перекладу з німецької мови на українську та з української на німецьку; ознайомити з основними положеннями теорії міжкультурного перекладу; ознайомити із сучасними підходами до теорії перекладу з точки зору міжкультурної комунікації; сформувати обізнаність студентів із роллю перекладу в процесі комунікації між німецькою і українською мовами, а також між німецькою і українською культурами; розглянути міжкультурні паралелі та конкретні приклади перекладу автентичних текстів із різних галузей знань; сформувати у студентів перекладацьку компетентність.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність засобів, методів та трансформацій, необхідних під час перекладу з німецької мови, вивчення різниці між німецькою та українською мовами, підбір адекватних варіантів перекладу тих чи інших явищ.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити: Комунікативні стратегії другої іноземної мови (німецька), Лексикологія німецької мови, Стратегії усного та письмового перекладу стандартизованої транспортної документації, Техніка письмового англомовного перекладу

Постреквізити: Підготовка до підсумкової атестації. Виконання магістерської роботи

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Змістовий модуль 1. Теорія міжкультурних особливостей перекладу.

Тема 1. Історія перекладу у зв'язку з історією літератури та мовознавства (німецькомовний простір).

Тема 2. Прагматичні та культурологічні дослідження – нові напрями перекладацьких студій.

Змістовий модуль 2. Лінгво-культурологічні та міжкультурні аспекти перекладу.

Тема 1. Лінгвокультурологічні аспекти перекладу.

Тема 2. Міжкультурна й етнокультурна компетенція перекладача.

Тема 3. Зіставний аналіз німецько- та україномовної культур .

Тема 4. Фонові знання як необхідна передумова успішного перекладу іншомовного дискурсу.

Змістовий модуль 3.

Тема 1. Становлення національної концептосфер німців: історико-культурна перспектива світу.

Тема 2. Лінгвокультурологічний вимір німецькомовної картини світу.

Змістовий модуль 4. Лексичні труднощі перекладу.

Тема 1. Проблема перекладу слова як форми: відтворення власних назв (звичайних і «промовистих»)

Тема 2. Проблема перекладу слова як змісту: полісемія й омонімія, метафоризація, гра слів

Тема 3. Проблеми перекладу умов комунікативного вживання: лексика в просторі, часі та суспільстві

Тема 4. Слова в суспільстві та особливості їхнього перекладу

Методи контролю:

- **поточний контроль** (усні та письмові опитування, тестування, перевірка виконаного індивідуального завдання, презентацій, групових проектів, модульні контрольні роботи, тощо);

- **підсумковий контроль** (залік).

Джерела для вивчення курсу —

Електронний ресурс бібліотеки НТУ <http://lib.ntu.edu.ua/catalog/login.html>.

Робоча програма дисципліни. Підручники. Методичні вказівки до виконання практичних робіт та самостійної роботи.

Оцінювання

Підсумкова оцінка вивчення курсу розраховується з використанням наступних категорій

Поточне, підсумкове тестування та самостійна робота (максимальна кількість балів)						Залік	Підсумковий контроль (максимальна кількість балів)
Модуль 1			Модуль 2				
Викона ння практи чних завдан ь	Акт ивн ість	Мод ульн ий конт роль	Викона ння практич них завдань	Ак ти вн ість	Модул ьний контро ль		
1	2	3	4	5	6	8	9
Семестр I							
16	4	10	16	4	10	40	100

Критерії оцінювання http://vstup.ntu.edu.ua/pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf.

Політика несвоєчасної здачі роботи. поточні та підсумкові контролю проводяться відповідно до встановлених деканатом графіків. У випадку неявки здобувача вищої освіти на контроль за поважних причин є можливість індивідуального проведення в узгоджений з викладачем термін за наявності дозволу деканату.

Повторне складання екзамену у випадку отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Запізнені завдання. При здачі роботи без поважної причини пізніше встановленого терміну оцінка буде знижена на 10 %. Технічні проблеми (поломка обладнання, проблеми з друком) не є поважною причиною для несвоєчасної здачі роботи.

Політика переоцінки. Упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача за роз'ясненням і/або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Перескладання семестрового контролю з метою підвищення позитивної оцінки не допускається.

Політика відвідування та / або активності. Відвідування навчальних занять є обов'язковим для здобувача освіти. Вільне відвідування лекційних занять можливе лише за дозволом декана факультету. Невиконання здобувачем освіти завдань, що визначені індивідуальним навчальним планом практичних, семінарських і лабораторних занять, через відсутність на заняттях є підставою для прийняття рішення про недопущення до семестрового контролю. За рішенням декана факультету буде надана можливість виконати пропущені завдання за індивідуальним графіком (але не пізніше, ніж до завершення семестрового контролю).

Плагіат, академічна доброчесність http://vstup.ntu.edu.ua/plozhennyantu_dobroch.pdf.

Порушенням академічної доброчесності є:

- академічний плагіат;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- хабарництво.

При проходженні контролю (поточного або підсумкового) особа, яка проходить контроль, не має права використовувати будь яку зовнішню (сторонню) допомогу. Якщо оцінювач підозрює особу, що проходить контроль, у використанні недозволених допоміжних засобів, він має право запропонувати їй учинити дії, які б спростували підозру. У разі відмови, списування, використання недозволених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги (обману)

результат оцінюється як «0» балів («незадовільно»).

Поведінка в аудиторії. Ноутбуки та портативні пристрої можна використовувати **ВИКЛЮЧНО** з навчальною метою за вказівкою викладача. Неправильне використання ноутбуків чи кишенькових пристроїв вважатиметься порушенням дисципліни, викладач має право ініціювати відповідні дії.

В аудиторії забороняється вживання їжі, напоїв (за винятком води). Студенти та викладачі повинні дотримуватися етичних норм поведінки.

Для студентів з обмеженими можливостями або особливими потребами слід звернутися до деканату та обговорити з викладачем питання організації навчання якомога раніше.

При виникненні у студента проблем зі здоров'ям, які можуть заважати навчанню (напружені стосунки, посилене занепокоєння, вживання заборонених речовин, почуття слабкості, труднощі з концентрацією уваги та/або відсутність мотивації) слід звернутися до медичного пункту, що розташований в будівлі гуртожитку №3 за адресою вул. Бойчука, 36.

Свої скарги, пропозиції, зауваження та повідомлення про наявність конфліктних ситуацій в рамках освітніх програм здобувачі можуть надсилати електронною поштою за адресою: general@ntu.edu.ua, або скористатися скринькою довіри, яка розміщена при вході в університет. Е-mail звернень до психологічної служби: philosophy@ntu.edu.ua.

Зв'язок з викладачем: Комунікації з викладачем відбуваються за допомогою електронної пошти, месенджерів Viber, Telegram, платформи Google Meet.

Рекомендована література:

Базова

1. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу: німецька мова. Вінниця: Нова книга, 2006. 326с.
2. Коптилов В.В. Теорія і практика перекладу: навч.посіб. Київ: Юніверс, 2002. 280с.
3. Лейцюсь Г. М., Шеверун Н. В. Structural features of phraseological units with TIME component in English, German and Ukrainian languages (based on economic texts) // Актуальні проблеми філології та перекладознавства. Хмельницький. 2021. №21. С.
4. Лейцюсь Г. М., Шеверун Н. В. Мозгова Я. О. Business standards in the vocabulary of international treaties and features of their translation // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія». № 11 (79). 2021. С.
5. Лейцюсь Г. М., Шеверун Н. В., Мозгова Я. О. Germanisms and their adaptation in English // Філологічний часопис. № 1. 2021. С.
6. Мироненко Т.С. Усний двосторонній переклад: посібник для студентів ф-ту перекладачів. Київ: Вид.центр КНЛУ, 2009. 142 с.
7. Мищенко Л.А. Посібник з художнього перекладу до курсу ТПП. Вінниця: Нова книга, 2003. 200с.
8. Синегуб С.В. Основи перекладацького аналізу тексту. Курс лекції для студентів ф-ту лінгвістики та перекладу, Київ: Ред.видавн. від. МНТУ, 2005. 159с.
9. Einführung in die Fachsprache der Betriebswirtschaft von Rosemarie Buhlmann und Anneliese Fearn. Goethe-Institut, München 1991. 314 S.
10. Kautz U.: Das Handbuch : Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Indicum, 2002. 394 S.
11. Wahrig G. Deutsches Wörterbuch. Neu herausgegeben von Dr. Renate Wahrig-Burfeind. Mit einem „Lexikon der deutschen Sprachlehre“. Bertelsmann Lexikon Verlag, 2007. 895 S.

Словники

1. Бордюк Л. Переклад як міжкультурна комунікація: англійська - українська мови / Л. Бордюк. – Львів : Вид-во Львівська політехніка, 2015. –128с.
2. Корунець І. В. Теорія та практика перекладу. Вінниця : Нова кн., 2003. 448 с.

3. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. Вінниця : Нова кн., 2004. 261 с.
4. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. Львів : Видавництво при Львівському університеті, 2020. 216 с.
5. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : Навчальний посібник. Київ : Юніверс, 2002. 280 с.
6. Кузенко Г. М. Теорія та практика перекладу (The World of Independing and Translating). –Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. 232 с.
7. Сидорук Г.І. Основи перекладознавства: Методична розробка (англійською мовою). - К.: КОНДОР, 2009. - 284 с.

Допоміжна

1. Буданов С.І., Тріщ О.М. Geschäftsdeutsch. Ділова німецька мова. Донецьк: СПД ФО Сердюк В.І., 2015. 112 с.
2. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу (нім. мова): підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2019. 592 с.
3. Міщенко Л.А. Посібник з художнього перекладу. (теорія і практика перекладу). Київ. 2003. 176 с..
4. Фрайхофф Д., Ковтун В. С. Державне управління / Німецька мова в державному управлінні: Німецько-український навчальний посібник. Київ, К.І.С., 2021. 214 с.
5. Dietrich, Cornelia. Rhetorik. Die Kunst zu überzeugen und sich durchzusetzen. Berlin: Cornelsen Verlag GmbH und Co.OHG. 2004. 128 S.
6. Grosses Handbuch. Deutsch Korrespondenz. München : Compact Verlag . 2018. 448 S.
7. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Berlin-München-Wien-Zürich-New York, 2020. 354 S.
8. Helbig G., Buscha J. Übungsgrammatik Deutsch. Berlin-München 2000. 208 S.
9. Kautz, Ulrich. Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. Goethe Institut. 2000. 632 S.
10. Tatsachen über Deutschland. Herausgeber. Berlin: Societas-Verlag. 2021. 185 S.

Інформаційні ресурси

- a. <https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/deutsch-aktuell/s-2146> - офіційний сайт німецької міжнародної телерадіокомпанії «Deutsche Welle».
- a. <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/index.html> - офіційний сайт Гете Інституту.
- b. <http://library.ntu.edu.ua> - офіційний сайт бібліотеки НТУ.
- c. <http://www.dw.de/themen/s-9077> - офіційний сайт «Deutsche Welle».
- d. <http://www.spiegel.de> - офіційний сайт німецького журналу «Spiegel».
- e. www.goethe-verlag.com/book2/ - офіційний сайт видавництва Гете Інституту.